

– Моделюйте навички активного слухання і використовуйте цей час, аби підкреслити, що кожен у класі може говорити по черзі і ви хочете почути думки всіх дітей. Таким чином школярі демонструють повагу один до одного, а ви – до дітей [1, с. 46–47].

Отже, ми погоджуємось з дослідницею А. Мірошніковою та визначимо п'ять принципів виховання по-новому:

1. У концепції Нової української школи передбачено виховання на загальнолюдських цінностях та патріотизмі. Дітей мають привчати до відповідальності, поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини, екологічної культури, доброти, милосердя, толерантності, терпимості, шанобливого ставлення до сім'ї. Якщо вдасться створити атмосферу, сповнену свободи, довіри та безпеки, це добре пасуватиме сучасним активним, незалежним дітям, дозволить їм без сором'язливості проявити свої творчі здібності.

2. Виховну програму варто ухвалювати спільно з батьками, а різні тематичні акції краще базувати на дитячій ініціативі, ідеях.

3. Прищеплювати цінності гуманізму найкраще через конкретні дії. Загалом, це притаманно Новій українській школі: менше слів – більше дії. Допомога конкретній людині важитиме для дитини значно більше, ніж слова.

4. Звісно, публічна критика із залученням однокласників – це виховний момент, який неприпустимий в Новій українській школі. Навіть обговорення оцінок відтепер ведеться лише зі школярем та його батьками, а не в класі чи на батьківських зборах.

5. Шкільне виховання має стати не «каральним». Замість «не можна вчиняти інакше» має стати «так було б ефективно». Завдання школи – вказувати та аналізувати орієнтири, підказувати, як вчинки та цінності людини впливають на інших та на її життя, а також створювати психологічно комфортну атмосферу. І тоді новим освітнім простором називатимемо не лише дизайн класів та сучасне обладнання, а й середовище, яке виховує успішну й щасливу людину [2].

Література

1. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. N. M. Bıbık. Kyıv : Lıtera LTĐ, 2018. 160 s.

2. Мірошнікова А. П'ять принципів виховання по-новому. URL : <https://osvitoria.media/experience/p-yat-pryntsyviv-vyhovannya-po-novomu/>.

УДК 377

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ОСВІТУ» ПРО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

К. В. Подолець

За реалізації Концепції «Нова українська школа» педагоги отримали нові виклики, за яких видозмінюється професійна місія педагога.

Закон України «Про освіту» дозволяє вчителям працювати за розробленими ними освітніми програмами або використовувати типову, що дає Міністерство освіти та науки України, – усе залежить від готовності вчителя включитися до цього процесу. Держава визначає очікувані результати на кожному етапі навчання учня (після кожного року навчання) – а шлях досягнення цих результатів педагог може обирати сам.

Закон каже, що педагоги мають право на «академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову

діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі».

Вчителі можуть підвищувати свою кваліфікацію не лише в Інститутах післядипломної педагогічної освіти. Закон лише говорить, що це має бути щорічно, і загальна кількість годин на таке підвищення кваліфікації протягом 5 років має бути не меншою 150 академічних годин. При цьому частина з цих годин обов'язково має бути присвячена здобуттю знань та навичок роботи з дітьми з особливими потребами.

Закон прямо каже, що вчителі мають право на «вільний вибір освітніх програм, форм навчання, закладів освіти, установ і організацій, інших суб'єктів освітньої діяльності, що здійснюють підвищення кваліфікації і перепідготовку педагогічних працівників».

Якщо вчитель підвищує свою кваліфікацію у закладах, які провадять освітню діяльність за акредитованою програмою або мають ліцензію на підвищення кваліфікації, – то результати такого навчання не потребують додаткового визнання і підтвердження. Але вони мають право підвищувати свою кваліфікацію і в інших суб'єктів освітньої діяльності, фізичних та юридичних осіб. Результати такого підвищення кваліфікації визнаються окремим рішенням Педради. Школа отримуватиме кошти на підвищення кваліфікації своїх педагогічних працівників. Ці кошти будуть розподілятися згідно із рішенням Педради.

Отже, вчителі самі аналізують, де вони хочуть підвищити кваліфікацію. Після цього подають заявку до адміністрації школи. Тоді збирається Педрада – і, або погоджує бажання педагога підвищувати кваліфікацію в обраному місці, або обґрунтовано заперечує.

Атестація вчителів (раз на 5 років) наразі залишається без змін. Поки Міністерство освіти та науки України не затвердить нове Положення про атестацію педагогічних працівників, присвоювати вищу категорію та педагогічні звання будуть управління освіти, а 1 та 2 категорію, а також кваліфікацію «спеціаліста» – школа.

Крім того, запроваджується добровільна сертифікація вчителів, після проходження якої вони можуть отримати 20 % надбавку до посадового окладу пропорційно обсягу педагогічного навантаження протягом строку дії сертифіката. Сертифікація – зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи. Успішне проходження сертифікації зараховуватиметься як атестація. Термін дії сертифікату – 3 роки. Вчитель, який пройшов сертифікацію, має впроваджувати і поширювати методики компетентнісного навчання та нові освітні технології, а також може залучатися до проведення інституційного аудиту інших шкіл.

Отже, педагог нової формації умотивований, компетентний, виконує в освітньому процесі ролі наставника, коуча, фасилітатора та тьютора. Він має академічну свободу, володіє навичками випереджального проектного менеджменту (планування й організації навчання, розроблення навчально-методичного забезпечення, оцінювання тощо), самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує дитиноцентричний процес, трансформуючи методи, прийоми й технології навчання залежно від запитів і потреб замовників освітніх послуг, формуючи бачення сучасного світу та місця в ньому.

Література

1. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Концепція Нової української школи. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/BOOKLETTE_INFO-ZAKON-2018_PRESS.pdf